

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, затверджену Вченою радою університету 31 серпня 2020 р. зі змінами і доповненнями, затвердженими Вченою радою університету 30 червня 2021 р. (протокол № 10)

Підготовка магістрів-істориків в Інституті історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського триває понад 20 років. Накопичений необхідний досвід у здійсненні освітньої діяльності, забезпеченні наукової складової підготовки фахівців, а також випускники магістратури своєю професійною діяльністю засвідчили якість такої підготовки.

Відтак, перехід до навчання за освітніми програмами, в рамках широких трансформацій в галузі вищої освіти, знайшов належний відгук і в діяльності Інституту. Цілком зрозуміло, що не все вдалося одразу й перші варіанти освітніх програм були справедливо критиковані з боку здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, і зрештою експертами, які проводили акредитаційну експертизу восени 2020 р. Відтоді, як видно з представленої на рецензування освітньої програми, було виконано значний обсяг робіт по усуненню зауважень та врахуванню пропозицій експертної комісії та Галузевої експертної ради.

Освітня програма, передусім, оновила концептуально – відчувається чітка та єдина спрямованість на підготовку фахівців з цілком певним набором компетентностей, яка досягається за рахунок грамотно підібраних освітніх компонентів. Набір професійних якостей, які формуються в ході навчання, цілком відповідають сучасним уявленням про історика-фахівця – критично мислячого вченого, який з сучасних методологічних позицій створює історичний наратив. При цьому слід зауважити, що освітня програма передбачає оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями, сучасними програмними продуктами, здібностей роботи з сучасними мережевими ресурсами, оволодіння мовою історика, й не лише засобами української, але й іноземної мови. Перелік загальних та фахових компетентностей переконує в тому, що випускники програми зможуть оволодіти не лише *hard skills*, але й широким спектром *soft skills*.

Заслуговує на підтримку зв'язок теоретичної підготовки з практичною діяльністю здобувачів освіти. Наявність археологічної, науково-дослідної та педагогічної практик – в достатньому обсязі годин, на їх проходження – створюють прекрасні умови для апробації здобувачам освіти своїх зусиль на науковій та освітянській ниві. А проведення підсумкової атестації в формі захисту кваліфікаційної роботи надає освітній програмі логічної завершеності, коли теоретичне й практичне навчання завершується самостійним науковим дослідженням.

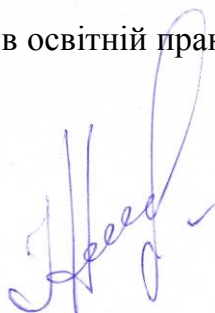
Істотно змінено в рецензованій програмі підхід до формування корпусу вибіркових дисциплін. Їхній обсяг значно збільшився, а процедура вибору, описана в навчальному плані є достатньо прозорою і створює прекрасні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Перелік освітніх компонентів, які пропонуються на вибір, логічно узгоджується з філософією всієї освітньої програми й спрямований на поглиблення теоретичних знань в окремих галузях історичної науки, знайомство з новітніми методологічними підходами до створення історичних текстів, й залишає можливість для бажаючих поглибити свої знання з освітніх технологій, археології тощо.

Все сказане, безперечно, засвідчує велику роботу, яку здійснив творчий колектив, який працював над створення освітньої програми.

Водночас, слід вказати на деякі недоліки та прорахунки. Зокрема, варто включити, за наявної можливості, освітні компоненти, які б формували міждисциплінарний погляд на проблеми історії та гуманітаристики в цілому, збільшити питому вагу практичної діяльності здобувачів освіти по написанню наукових текстів, запровадити систематичні наукові семінари або конференції, на яких би, з одного боку, здійснювався контроль за виконанням кваліфікаційної роботи, а з іншого – апробовувались наукові здобутки студентів.

Висловлені зауваження та побажання не впливають на високу оцінку нової редакції освітньої програми 032 Історія та археологія для здобувачів освітнього ступеня магістр, яка цілком відповідає сучасним вимогам до таких програм і може бути рекомендована до використання в освітній практиці.

Рецензент
кандидат історичних наук,
науковий співробітник
НАІЗ «Чернігів стародавній»

Інна НЕПОТЕНКО